

Politične vesti.

Naše notranje politične razmere v Beogradu in Ljubljani smo orisali na kratko v člankih.

Naš regent Aleksander se mudil v Parizu, kjer ga je prisrčno sprejel predsednik Francije Poincaré. Povod in vzrok regentovega obiska v Parizu je najem posojila Jugoslavije pri ententi in zadeva srbske vojne odškodnine v znesku šest milijard mark. Previadoje upanje, da bode prišlo tozadevno do sporazuma.

Jugoslavija je podpisala mirovno pogodbo z Avstrijo in Bolgarsko. Vprašanje vojne odškodnine Srbiji, ki je za nekaj časa zadržalo podpis, je zadovoljivo rešeno.

Volitve v Italiji so izpadle tako, da italijanskim pohlepnežem po jugoslovanski zemlji niso prav nič po godu. Mesto dosedanje liberalne večine je bilo izvoljenih nad 150 socialistov najradikalnejše vrste. Jako je napredovala Katoliška ljudska Stranka, ki je imela v prejšnjem parlamentu samo 33 poslancev sedaj jih je pa dobila 103. Tudi znani postolovni pesnik D' Annunzio, kateri je zasedel Reko in Zader v Dalmaciji ter namerava zasesti še druge dalmatinske kraje, ni nič zadovoljen z izidom volitev, ker novi poslanci ne bodo podpirali njegovih roparskih pohodov. Obenem pa se je ta pesniški junak zbal jugoslovanske armade, ki mu je zapretila, da dobi pošteno po grbi, ako bi se drznil še dalje povdariti po Dalmaciji.

Na Francoskem so pri državnozborakih volitvah zmagale združene meščanske stranke. Socialisti, ki so dosedaj v zvezi z drugimi radikali imeli večino v francoski državni zbornici, so pri volitvah izgubili nad 150 mandatov. Socijalna demokracija je upala, da bo boljševizem zasadila tudi na francoska tla ter od tankaj zavladala po Evropi. Pa se je temeljito zmotila v svojih nadah. Francozi nočejo imeti nič skupnega z boljševiško zmedo in anarhijo.

V Belgiji je pri državno zborskih volitvah krščanska stranka izgubila nekaj mandatov, vendar pa še je najmočnejša.

V Avstriji so se socialni demokrati in krščanski socialisti združili v skupno vladu, da kolikor največ mogoče odpomorejo strašni bedi in pomanjkanju živih in vseh življenskih potrebščin.

Na Ogrskem so združene krščanske stranke pod vodstvom Huszarja prevzele vladu. Ogrski komandant Hertz poziva socialiste na izdelovanje municije, ker le z oboroženo silo hočejo Madžari si priboriti ozemlje, katerega so izgubili v tej vojni. Čehoslovaška odpočila svoje vojaštvo na ogrske meje.

Gospodarske novice.

Kuga svinovka je že skoro popolnoma prenehala. Živinozdravniki so mnenja, da še ne kaže sedaj otvoriti sejmov, ker bi se znala ta nevarna kuga zopet zatrositi v naše hleve.

Pljučna kuga na goved. Glasom uradnega lista štev. 169 pojavila se je v nemškem delu Koroške pljučna kuga na goved. Vsled tega je v smislu § 5 živalskega kužnega zakona z dne 6. avgusta 1919 drž. zak. štev. 177 do preklica prepovedan vsak uvoz goveje živine in govejih živalskih sirovin na kakršenkoli način iz dela Koroške zasedenega po Nemcih v Slovenijo. Istotako je prepovedan uvoz in ugon goveje živine iz onega dela Koroške, ki je v našem območju v druge kraje Slovenije. Goveja pljučna kuga je sila nevarna bolezen. Zadnjikrat je po naših krajih razrajala okoli leta 1869. Obljubljen nam je od strokovne strani primeren podučen dopis. Našim kmetovalcem pa svetujemo, da najskrbneje opazujejo svojo domačo goved.

Svinjska krma, ali jo je treba prati? Rastlin podzemljic oziroma korenov n. pr. korenje, repa, svinjska pesa, krompir ni treba pred skuho in pokladanjem prati. Prašič — prvotna močvirna žival — je od narave oborožena z rilcem, da si izpod zemlje hrano išče. Med hrano pa zaužije tudi precej zemlje, katero potrebuje za boljšo prebavljaj. Mnogo grešimo pri pitanju svinj, katere so se čez poletje in jesen pasle, torej jim je bila dana priložnost zemljo uživati, ko jih zapremo v hleve in jih krmimo z opranim korenjem.

Kokošja hrana po zimi. Dočim v vročem poletnem času z najboljšim uspehom polagamo perotnini koruzo, se priporoča za zimski čas oves. Oves greje bolj ko koruza in je vsled avenina in beljakovine mnogo redilnejši.

Cena vinu se vedno dviga. Za letnik 1917 — ki ga je že zelo malo — plačujejo gostilničarji 16—28 K liter. Vino l. 1918 prodajajo po 10—16 K, enako ceno ima tudi letošnje vino.

Ajda za seme. Kmetijska zadruga v Račah je dobila iz Prekmurja lepo čisto semensko ajdo, katero zamenja za drugo ajdo ali pa jo prodaja za ceno, ki bo znašala okoli 3.20 K 1 kg.

Cene za žito. Fižol 3.50 do 4 K, pšenica 4 K, oves 2.60 K, rž 3 K, ječmen 3 K, ajda 3 K, koruza 2.80 do 3 K 1 kg.

Cena za sadje. Za jabolka plačujejo sedaj za kilogram: mošančke 5—6 K, kanada 5—7 K, renski bobovec 5—6.50 K, mešana 4—4.50 K, hruške 5—8 K.

Tedenske novice.

Čenjenim naročnikom! Cela dva mesca je trajala stavka in naročniki niso dobili lista. Kot malenkostno nadomestilo za naše liste so se pošiljale „Novice“ na župnijske urade v razdelitev med ljudstvo. Zdaj upamo, da bomo redno izhajali. Papirja imamo zdaj dovolj, samo premoga v Mariboru ni in zato tudi nimamo plina in naši stavni stroji ne gredo. Radi tega moramo staviti vse liste na roko in nam je mogoče iziti samo le na 4 straneh tako dolgo, da dobimo plin v mesto. V prihodnji številki bomo naznanili, koliko bo znašala naročnina za naš list v letu 1920 ter bomo obenem razposlali tudi položnice. Medtem pa naj naši c. somišljeniki pridno agitirajo za naš list, da se povsod razširi, da se zopet znatno pomnoži število naših naročnikov! Vsi na delo za naše časopisje!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru prosi vse c. odjemalce, ki so pred stavko ali pa med njo naročili katere tiskovine, da zdaj izrecno naznajo, ali še iste potrebujejo ali ne. Ako se naročilo ne obnovi, ga ne bomo izvršili.

Duhovniške vesti. Za dekana sta bila imenovana zlatomašnik Janez Lenart, nadžupnik pri Sv. Martinu pri Slovenjgradu in g. Jos. Dekort, župnik na Ljubnem. Na župnijo Stari trg pri Slovenjgradu je bil umeščen g. Ivan Jurko, župnik v Pamečah, na župnijo na Sladki gori pa g. Ivan Ivanc, župnik pri sv. Roku ob Sotli. Za provizorje so imenovani g. Anton Veranič, kaplan v Šmarju, k sv. Roku ob Sotli, Ivan Luškar, kaplan v Grižah v Kostrivnici in g. Anton Kuhar, kaplan pri sv. Martinu na Paki v Pameče. Prestavljeni so naslednji gospodje kaplani: Franc Hohnjec iz Rečice kot l. kaplan v Šmarje pri Jelšah, Mihael Barbič iz Svečine k sv. Martinu na Paki, Franc Jazbinšek iz Zreče v Rečico, Ivan Krušič iz Starega trga v Zreče, Ignac Grifič iz Majšperga v Žetale, Franc Rakun iz Žetal v Majšberg, Anton Zupanič od sv. Jakoba v Slov. goricah v Griže, Martin Erhatic v Ptujске gore k sv. Jakobu, Karel Guček od sv. Lovrenca na Dravskem polju k sv. Miklavžu pri Ormožu, Ivan Zajc od sv. Petra pri Mariboru k sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Vodstvo okrajnega glavarstva v Mariboru je zopet prevzel dr. Srečko Lajnsi. Zadnje mesece je deloval kot civilni komisar v Prekmurju in je tam organiziral upravo. Ljudstvo mariborskega okraja se veseli, da je dr. Lajnsi zopet vodja okraj. glavarstva. Saj je on pokazal posebno ob preobratu in ves čas svojega delovanja, da je res mož na svojem mestu. Dne 10. decembra obhaja dr. Lajnsi 10 letnico svojega delovanja v mariborskem okraju. V imenu ljudstva naše iskrene čestitke!

† Jožef Lorber. V St. Petru niže Maribora je dne 7. decembra umrl po dolgi in mučni bolezni eden najuglednejših kmetijskih mož mariborskega okraja. Dolgoletni in župan in veleposestnik Jožef Lorber, star 72 let je za vedno zatisnil svoje oči. Rajni ni bil samo zavezanec Slovenec, ampak tudi vnet katoličan in značajan pristaš Kmečke Zveze. Bil je naša dika, naš ponos. Lorber je bil dober gospodar in je vzorco vzgojil svoje otroke. Pogreb se je vršil v torek, 9. decembra ob ogromni udeležbi na Goro. Udeležilo se ga je veliko število županov, zastopstvo Kmečke Zveze in drugih naših organizacij. Sprevod je vodil g. kanonik in stolni župnik Fr. Moravec ob spremstvu osem gg. duhovnikov. Pridrigo v cerkvi je imel pokojnikov prijatelj g. dr. Medved. V imenu okraj. zastopa je govoril ob grobu na Gori načelnik okraj. zastopa dr. Leskovar, za Kmečko Zvezo, katere zvest pristaš je bil pokojnik, pa urednik Žebot. Svetila vrlemu pokojniku nebeška luč!

Izobraževalni tečaj v Rajhenburgu ob Savi se vrši v torek, dne 16. decembra 1919. Začetek ob 9. uri predpoldne. Na tečaj naj pridejo člani krajevnih odborov Kmečke Zveze, izobraževalnih in mladinskih organizacij iz Rajhenburga in okoliških župnij. Tečaj je enodneven in se vrši v dvorani izobraževalnega društva. Agitirajte za obilno udeležbo! Enak tečaj se bo vršil tudi v Brežicah (18. ali 19. dec.) ter v St. Lenartu v Sl. g. (22. dec.)

Shodi v rogaški okolici. Prihodnjo nedeljo, 14. decembra priredi Kmečka Zveza shoda v Rogatcu, v Žetalah, pri Sv. Križu in Stopicah. Pri prvih dveh župnijah bo shod po rani božji službi, pri ostalih po pozni sv. maši ozir. po večernicah.

Slovensko ljudstvo obsodilo Samostojno Kmetijsko Stranko. V St. Petru niže Maribora je sklicala lažikmetijska Samostojna Stranka dne 7. decembra shod. Vrlo šentpetersko ljudstvo se je udeležilo tega shoda v velikem številu. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen naš pristaš, obč. predstojnik Vračko. Kot prvi je dobil besedo urednik Žebot, ki je poročal o političnem položaju. Govornik je med splošnim odobravanjem označil krivce sedanjih nerednih razmer, draginje itd., to so liberalna in socialistična stranka, ki imata sedaj vladu v Beogradu v svojih rokah. Na podlagi neovrgljivih dokazov je razložil, da Samostojna ni prav nič drugega nego otrok ali podružnica liberalne stranke. Udarec za udarcem je padal po najetih apostoli liberalnih advokatov, profesorjev, verižnikov in vojnih dobičkarjev. Navzoči 4 agenti in edini pristaši Samostojne so sikali jeze, ko so se stotine zavednega šentpeterskega ljudstva strnile v mogočen protest proti stranki, ki prinaša samo prepir, nemir in bratomorni boj v naše kraje. Drugi govornik, šentpeterski rojak Marko Kranjc je govoril o programnih posameznih strank. Ko je povdarjal, da sta liberalna in socialdemokratska stranka brezverski stranki, je iz kota, kjer so bili stisnjeni Samostojneži, in eden socialist zaklical modrijan: „To je laž!“ Govornik Kranjc je žel za svoja izvajanja burno odobravanje. Nato je šel delavec Karba navduševal zbrane, naj vedno ostanejo zvesti krščanski stranki. Predsednik je dal nato besedo govorniku Samostojne nekemu Žnuderlu od Sv. Jakoba. Komaj pa se je ta pojavil in spregovoril nekaj besed na odru, so začeli ljudje klicati: Tega pa ne bomo poslušali in so hoteli oditi. Ljudstvo je klicalo: Ven z njimi, ki prinašajo prepir. In tako so morali Samostojni žalostno pobrati svoja šila in kopita. Predno pa so odšli je še ves ljudski zbor v posebni resoluciji obsodil rovarjenje lažikmetijske Samostojne Stranke. Navzoči pristaši te liberalno-socialistične podružnice si niso upali glasovati proti, dasiravno se je vprašalo, če je kdo proti. Tako so se „Samostojni“ sami obsodili. V St. Petru tem zgagarjem pšenica ne bo šla nikdar v klasje. Naši kmetje in vse ljudstvo te lepe župnije je bilo in ostane vedno zvesto Slovenski Kmečki Zvezi. Slava zavednim šentpeteranom!

Priznanic, ki ste jih dobili pri kolkovanju bankovcev, ne mečite proč! Kmečka Zveza zahteva od vlade, da lahko s temi priznanicami plačate davke. Da priznanice niso brez veljave, kaže dejstvo, da spekulanti v Zagrebu plačujejo priznanice, glaseče se na 100 K po 120.

Koledar Slovenske Kmečke Zveze za leto 1920. Vkljub tiskarskemu strajku se je Kmečki Zvezi posrečilo, da se je koledar KZ za leto 1920 dotiskal in da bo kmalu izvršena vezava koledarja. Koledar vsebuje več zanimivih gospodarskih člankov in navodil ter 64 strani praznega papirja za zapiske. Cena trdovezanemu koledarju je 3 K 70 v s poštino vred, t. j. približno toliko kot stane 1/4 liter vina, torej gotovo ne preveč. Prosimo zaupnike KZ da začnejo takoj zbirati za kmetijski koledarski naročnike ter, da skupno naročijo za člane K 7 — čimprej pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. V 14 dneh začnemo z razpošiljanjem koledarja. Za pošiljatev so zaupnikom na razpolago položnice Cirilove tiskarne. Kdor pa nima položnice, pa naj pošlje denar po nakaznici. Naša skrb bodi, da pride koledar KZ v vsako kmetisko hišo! — Tajništvo Kmečke Zveze.

Odvetniki in zdravniki. V Mariboru imamo sedaj 21 doktorjev, ki zdravijo zdrave ljudi in 44 takih, ki zdravijo bolnike.

Slovenci širite naše liste!